

Tomislav JONJIĆ, odvjetnik i povjesničar

"Hrvati moraju umrijeti da bi Jugoslavija živjela", dijagnoza je bila i onda i danas!

Pokušava nam se kazati da smo oslobođeni onda kad nam je ministrom unutarnjih poslova postao Aleksandar Ranković. Zato nam se hoće nametnuti da smo oslobođeni u trenutku kad je na zagrebačkomu Trgu svetoga Marka skinuta hrvatska i ponovno podignuta jugoslavenska zastava

Nisu Hrvati jedini narod na britanskoj odnosno engleskoj savjesti jer nisu samo naši sunarodnjaci, protivno elementarnoj etici i međunarodnome pravu, izručeni osveti neprijatelja. No kad govorimo o hrvatskome stradanju i kad spominjemo Bleiburg, onda ne mislimo samo na to koruško mjestasće i na onih nekoliko tragičnih dana iz sredine svibnja 1945., pa čak ni na križne putove koji su uslijedili idućih dana i tjedana.

Mi pod tim pojmom mislimo i na žrtve iz Donjih Mostiju, Ilića ili Cima u prvoj polovici travnja 1941., na pokolj drvarskih hodočasnika na Oštrelju u srpnju iste godine, na one pobijene Ivezice iz Široke Kule i na masakr u Kulen Vakufu, na Vrgorčane ubijene u lipnju 1942., na Daksu i Široki Brijeg, i jednako tako na sve Hrvate pobijene u ime Jugoslavije između 5. prosinca 1918. i 6. travnja 1941. godine, a ima ih oko tri tisuće, što nismo učili nikad u jugoslavenskim, ali ne učimo ni u hrvatskim školama. Ne učimo, a prešućuju ih i današnja polupismena historiografska blebetala s kojekakvih katedara i partijskih jasala, kako bi naša retorizacija i zločini u Drugome svjetskom ratu izgledali nemotivirani, mračnjački, objašnjivi samo tzv. genocidnim nagnućima hrvatskog naroda.

Jer ne simbolizira Bleiburg konačni obračun između „fašizma“ i „antifašizma“, kao što nam

se uporno hoće nametnuti. Među onima koji su kao žrtve Teherana i Jalte stradali u kontekstu hrvatskoga Bleiburga bilo je ljudi različita spola i dobi, najrazličitijih životopisa, različitih vjeroispovijesti, različitih, pa i suprotstavljenih ideoloških uvjerenja i pogleda, ali su svi oni imali samo jedan zajednički nazivnik: Hrvatsku. Samo to je sve njih povezivalo: ljubav za domovinu i privrženost ideji samostalne hrvatske države. Ustaške, neustaške ili protuustaške, sasvim svejedno. Neka je crvena kao kukurijek, samo neka je hrvatska, govorio je jedan istaknuti protagonist toga doba koji je pao kao ustaša, ali je sasvim jasno da je mogao pasti i pao bi i kao neustaša, da je u tome tragičnom razdoblju postojala kakva neustaška hrvatska mogućnost.

Ono što se 1941. nudilo kao alternativa, nije bila nikakva demokratska pastoralna, nego je bila – Jugoslavija. Tvorevina koju su i komunistički internacionalisti, dok im Staljin i Kominternu nisu zapovjedili drukčije, nazivali „tamnicom naroda“. To je razlog zbog kojeg je toliko Hrvata pokušalo na noge osovit i obraniti državu koja je bila negacija Jugoslavije. Nisu ih zanimali ni Hitler ni Mussolini, nisu ih zanimali ni ustaše ni Pavelić u stranačko-političkome smislu, pa ustaštvo u tome, stranačkome smislu velikom većinom nisu ni prihvatili, kako je istaknuo jedan od njegovih ponajvažnijih predratnih ideologa, istaknuti katolički intelektualac Ivan Oršanić. Uza nj

su ostali samo zato što nije bilo druge snage koja je i perom i oružjem rušila Jugoslaviju.

U tome smislu treba tumačiti i riječi nadbiskupa Stepinca: *Hrvatski se narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu i ja bih bio ništarija da nisam osjetio bilo svog naroda koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji.* Zato samo naivni ne shvaćaju koji je smisao najnovije medijsko-političke hajke na bleiburšku komemoraciju. Nije tu riječ o „fašizmu“ i „antifašizmu“, pa ni o ekskulpiranju komunizma kao takvoga. Tu se radi o nastavku jednoipolstoljetnoga sukoba hrvatstva i jugoslavinstva. Zato nam se pokušava kazati da smo oslobođeni onda kad nam je ministrom unutarnjih poslova postao Aleksandar Ranković. Zato nam se hoće nametnuti da smo oslobođeni u trenutku kad je na zagrebačkomu Trgu svetoga Marka skinuta hrvatska i ponovno podignuta jugoslavenska zastava. Odgovor je jasan i jednostavan, a njegovu jezgrovitu formulaciju pripisuju Milovanu Đilasu: „Hrvati moraju umrijeti da bi Jugoslavija živjela!“ Ne može se to izreći jasnije. Time je postavljena precizna dijagnoza i ovoga čemu svjedočimo ovih dana.

